

השולחן העגול הבינמגזרי במשרד החינוך | כינוס ראשון תשע"ה

ביום א', י"ג סיון תשע"ה, 31 במאי 2015, התקיים הכינוס הראשון של השולחן העגול הבינמגזרי במשרד החינוך לשנת תשע"ה, בנושא גיבוש מנגנוני תיאום בשגרה ובחירום בראיה אסטרטגית. הכינוס התקיים באולם מועצת עיריית ירושלים במעמד מנכ"לית משרד החינוך, הגב' מיכל כהן, כ-45 חברי שולחן וכ-60 עמיתי שולחן מהמגזר הציבורי, העסקי והשלישי.

הגב' מיכל כהן, מנכ"לית משרד החינוך, ברכה את חברי ועמיתי השולחן וציינה כי בעקבות השיח הבין מגזרי בשנתיים האחרונות, נרקם אמון בין משרד החינוך לבין החברה האזרחית והמגזר העסקי ונוצר שינוי הדדי בעמדות. השיח הביא לשינוי המדיניות לשילוב תכניות חיצוניות ולמיצוב משרד החינוך כמוביל ביישום השיח הבין מגזרי בקרב משרדי הממשלה השונים. עוד הוסיפה כי היא רואה בתהליך ובאמנה המשותפת, הישג גדול ומשמעותי. לדידה, ניהול שותפויות מורכבות, כפי שנהוג בעולם, הוא הכרח השעה.

המנכ"לית ציינה כי בכפוף לתוצר הקודם של השולחן, משנת תשע"ו תכנית שלא תהיה רשומה במאגר התכניות, לא תוכל לפעול במוסדות החינוך.

בהמשך תיארה, מנכ"לית המשרד, את הנושא בו יעסוק השולחן העגול הבין מגזרי הנוכחי - השולחן העגול יהיה אחד מהכלים שהמשרד יאמץ בכדי לדון ולקדם עם השותפים נושאים בשגרה ובחירום. להשקפתה, אם בזמן שגרה, המנגנון הבין מגזרי יפעל כראוי, זה ישליך על הפעולות בזמן חרום. בציר השותפויות, היעד שלנו הוא השותפות המלאה. גם בשותפות לכל אחד מאיתנו יש תפקיד, ויש את הצלע המובילה, אך רק בשותפות מלאה המערכת כולה תרוויח. תהליך העומק יוביל לרובד עמוק יותר של יחסים – לא יחסים מזדמנים, אלא מוסדרים וקבועים.

הגב' מיכל עוז-ארי, הממונה על ניהול תכניות ושותפויות, עדכנה את חברי ועמיתי השולחן לגבי הטמעת מדיניות משרד החינוך בנושא הסדרת התכניות החיצוניות במערכת החינוך. הגב' עוז ארי הדגישה כי השולחן העגול הנוכחי מבקש להמשיך את תהליך הסדרת התיאום בין ארגוני החברה האזרחית לבין משרד החינוך.

גם בתהליך הנוכחי אופן העבודה יהיה בשני מעגלי משתתפים: מעגל של חברי שולחן ומעגל רחב של עמיתי שולחן. בנוסף, תפעל פלטפורמה אינטרנטית, דרכה יוכלו המשתתפים להתייחס לתוצרים באופן שוטף ('מעגלי השיח').

לדבריה, הרוח הגבית והאמונה של המנכ"לית והשר, בשותפות הבין מגזרית מאפשרים לפרוץ ולהצליח בתהליך.

עוז ארי הציגה את שלוש התועלות המרכזיות של השיח הבינמגזרי: הסדרה מאפשרת, פיתוח סטנדרטים של איכות ושקיפות.

מר אריאל לוי, סמנכ"ל בכיר ומנהל המנהל הפדגוגי, ייחל כי בסיום התהליך התמונה תתבהר לכל השותפים לגבי הציפיות ההדדיות, מהם המנגנונים שעומדים לרשות כל אחד מהצדדים וכיצד צריך לפעול ביוזמה, תכנון או ניהול של שיתוף פעולה בין מגזרי.

עוד הוסיף כי לצורך למידת הנושא נעשו 3 דברים: 1. נערכה סקירת ספרות ללמידה מהעולם. 2. התקיימו מפגשי היוועצות פנים-מגזריים 3. מתמודדי הקול הקורא התבקשו להתייחס למספר שאלות הקשורות לנושא.

המידע שנאסף עובד לחמש הנחות יסוד לתהליך:

1. על מנת לייצר תאום נדרשים מנגנונים תומכים קבועים שיודעים לפעול בשיתוף
2. תאום בשגרה הוא הבסיס לתאום בחרום
3. בשלב זה יתמקד התאום בשגרה ברמה הארצית (ולא המקומית)
4. הבסיס לתאום איכותי הוא מנגנון מידע דינמי המאפשר השתתפות פעילה של מגוון בעלי העניין.
5. בתהליך הנוכחי לא נעסוק בהתקשרויות חוזיות.

ניכר כי מרבית חברי ועמיתי השולחן תומכים בהנחות יסוד אלו.

בדיון שהתקיים לאחר מכן, עלו הדברים הבאים:

עקרי ההתייחסויות בנוגע להנחות היסוד:

- צוין כי יש לשאוף לשוויון במשאבים בין המרכז לבין הפריפריה כאשר מגדירים בתהליך מהם הקריטריונים לשיתוף פעולה.
- דובר על הנגשת המנגנונים בשפה הערבית ולאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.
- הודגש כי יש למסד מנגנונים קבועים שילוו את אורח החיים של המוסדות החינוכיים, ולא לייצר פרויקטים קצרי מועד.
- הודגש כי יש לתת ביטוי למענה לקבוצות חלשות באוכלוסייה, כמו מיעוטים ובעלי מוגבלויות, באמצעות הבטחת שותפות שתכלול ייצוג של קבוצות אלו.
- צוין מתח בין מגנוני תיאום לוקאליים לבין ארציים- יש להתחיל ברמה הארצית ולאחר מכן ברמה המקומית, כאשר יש לייצר רצף בין המנגנונים. כמו כן, יש לדאוג שלא לפגוע בפעילות של גופי מגזר שלישי ואוכלוסיות שונות שאינן פועלות ברמה הארצית.
- הוצע כי מנגנון תיאום בחירום יהיה נגזרת של תכנית העבודה השוטפת.
- תפקיד המדינה לקבוע מדיניות, המשרד צריך להכווין את השותפים לאורה, על מנת לעמוד בתכנית האסטרטגית.
- יש ליצור מוסד/גוף מארגן בין כל השותפים כדי שדברים יצאו לפועל.
- ניכר כי במסגרת הקמת מנגנון תיאום, הכרחי למנות נציג לדיאלוג בינמגזרי בכל אגף במשרד החינוך, שיספק מידע ברמה ארצית ואזורית.
- ראוי להפוך את המאגר למערכת מטה-דטה וכללי למידה, ממנה ניתן יהיה ללמוד על מגמות של תכניות התואמות למטרות ויעדי המשרד.
- הוצע לייצר מנגנון בו אחת לתקופה מסוימת יתקיימו מפגשי הקשבה של הנהלת המשרד עם המגזר העסקי והשלישי. בפני המשרד יובאו דוגמאות למודלים חדשים, זוויות ראייה שהמשרד לא חשף אליהן וכדומה.
- צוין כי יש לייצר מנגנון המתגבר על תחושת ההיררכיה בין השותפים למשרד: הורים, אנשי חינוך מקצועיים, בעלי הון ועוד.
- עלה צורך חזק להקשבה לצרכי השדה.
- צוין כי עמותות סינגור צריכות להוות חלק מהשותפות עם משרד החינוך (העמותות שלא מכילות תכניות ספציפיות ומעלות נושאים מאתגרים כלפי הציבור).

ד"ר מיכל טביבאן מזרחי, מנהלת אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון במשרד החינוך, ראש צוות מנגנון שגרה, הציגה את מטרות צוות תכנון למנגנוני תיאום בשגרה: גיבוש מנגנוני תיאום ושותפות בראיה אסטרטגית בזמן שגרה, בין משרד החינוך לבין החברה האזרחית והקהילה העסקית

ד"ר טביבאן מזרחי ציינה כי כתיבת התכנית האסטרטגית של משרד החינוך נעשתה בתהליך משותף עם-500 מנהלים במטה ובמחוזות, כאשר היום בשולחן הבין מגזרי, התהליך עולה מדרגה, זהו מהלך אמיץ שלא נוסה בעבר במערכות חינוך אחרות בעולם. אנו מקווים כי נוכל לחבר את יעדי המשרד, יעדי מנהלי מוסדות החינוך והיעדים שיעלו נציגי המגזר השלישי והעסקי.

ד"ר טביבאן מזרחי הוסיפה שהמהלך בעיניה מאתגר הרבה פרדיגמות: פרדיגמת ההיררכיה, פרדיגמת הרשתות, שכן אין גוף אחד שמיצג את המגזר השלישי ואין גוף אחד שמיצג את המערכת הציבורית או העסקית. לכן, אנו מנסים לייצר באמצעות השולחן אקו-סיסטם מגוון, בעל קישוריות בין הגופים בו וחוללות עצמית של כל ארגון בתוכו. התוצרים המצופים מהצוות:

השולחן העגול הבינמגזרי במשרד החינוך
The Ministry Of Education's Trisector Table
الطاولة المستديرة الممثلة لوزارة التربية

משרד החינוך
Ministry of Education
وزارة التربية والتعليم

- מסגרת קבועה לעדכון הדדי על אתגרים
- צוותי פעולה
- מנכ"ל / סדר פעולות עבור המשרד- המנחה להפעלת שיתוף הנע על רצף ידוע---שת"פ,

מר אריה מור, סמנכ"ל בכיר ומנהל אגף בכיר חירום, בטחון ובטיחות במשרד החינוך, ראש צוות מנגנון החירום, פרט את מטרת הצוות: גיבוש מנגנוני תיאום ושיתופות בראיה אסטרטגית בזמן חירום. בין משרד החינוך לבין החברה האזרחית והקהילה העסקית.

תוצרי הצוות המצופים הנם: הגדרת דרכי פעולה ותאום בזמן אמת ובסיס ידע טכנולוגי שנשען על מאגר התוכניות.

עוד הוסיף כי מניסיון הפעלת שולחן חירום שכונס במהלך מבצע צוק איתן בקיץ 2014, עלו תובנות מרכזיות, לפיהן: ישנן הרבה יוזמות מקומיות וחלוקת המשאבים לא הולמת את הצרכים בשטח- חלק מהמקומות נותרו ללא מענים וחלק עם עודף מענים. מכאן הובן כי נדרש גוף המוביל את המגזר השלישי והעסקי בתחומי החירום. ככל שתהיה תשתית טובה יותר בשגרה בתחום התכניות החינוכיות, נוכל להפעילה גם בחירום.

מר אריאל לוי סיכם את הדיון וציין כי רצוי שהמנגנונים יהיו בהירים ומהירים ולא יבואו על חשבון מקצועיות. הצפייה ממשותפת השולחן היא להבחנה בין מנגנוני מאקרו לבין מנגנוני מיקרו, על מנת שהידע של השותפים הרבים המיוצגים בחדר ינוצל באופן חיובי לטובת התהליך.

